

Софія Борецька,

студентка 1 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

Цінність громадянського суспільства і правової держави для демократії*

У сучасному світі громадянське суспільство і правова держава відіграють усе більшу цінність для демократії. Щоб розкрити цю цінність зазначимо, що розуміємо під останньою. Цінність – явища об'єктивного світу (матеріальні та духовні), що мають значення для суб'єкта при здійсненні ним життєвого вибору [1, с.10].

Активність громадянських організацій та свідомість людей зростають, що робить цю тему дуже актуальною. В Україні, як і в багатьох інших країнах, існує багато проблем з верховенством права та дотриманням законності. Розвиток правової держави залишається одним з ключових завдань, тому обговорення цієї теми не втрачає актуальності. Залучення громадян до процесу прийняття рішень, що впливають на їхнє життя. Забезпечення того, щоб усі, без винятку, були підкорені закону, і що ніхто не стоїть над законом.

Пріоритетними напрямками укріплення демократичного шляху розвитку України є зміцнення ролі громадянського суспільства у врядуванні, різноманітних форм демократії участі, налагодження ефективної взаємодії громадянськості з органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Адже активне, впливове і розвинене громадянське суспільство є важливим елементом будь-якої демократичної держави та відіграє одну з ключових ролей у впровадженні нагальних суспільних змін і належного врядування, в управлінні державними справами і вирішенні питань місцевого значення, розробці і реалізації ефективної державної

* Наукова керівниця – завідувачка кафедри теорії та історії держави і права Віра Качур

політики у різних сферах, утвердженні відповідальної перед людиною правової держави, розв'язанні політичних, соціально-економічних та гуманітарних проблем [2, с. 203].

Громадянське суспільство є осередком активних громадян, які відчують відповідальність за своє суспільство та активно беруть участь у його житті. Вони не лише спостерігачі, а й учасники процесу формування та розвитку демократичних цінностей. Громадянське суспільство виступає як своєрідний каталізатор позитивних змін, спонукаючи громадян до обговорень, акцій та ініціатив, спрямованих на покращення умов життя та зміцнення демократичних інститутів.

У сучасному світі громадянське суспільство виступає як ключовий драйвер прогресу. Воно об'єднує громадян різних соціальних, етнічних та культурних груп навколо спільних цілей та цінностей. Через активну участь у громадянських організаціях, ініціативах громадянського суспільства та різноманітних формах діяльності, люди сприяють становленню та зміцненню демократії, розвитку прав людини та розбудові вільного суспільства.

Ключовою рисою громадянського суспільства є його незалежність від державних структур та здатність до самоорганізації та самоврядування. Це дозволяє громадянським організаціям та ініціативам гнучко реагувати на потреби суспільства, виступати за права та інтереси громадян і впливати на прийняття важливих рішень.

У правовій державі принцип верховенства права є основоположним принципом, який гарантує, що ніхто, навіть представники влади, не стоїть над законом. Це забезпечує рівність перед законом для всіх громадян, незалежно від їхнього статусу, розмаїття, політичних переконань чи матеріального стану.

Закон є універсальним і обов'язковим для всіх, а влада має діяти в рамках закону. Це забезпечує прозорість, передбачуваність та стабільність в суспільстві, оскільки громадяни можуть впевнено відчувати, що їхні права та свободи захищені, а правопорядок забезпечений. Будь-які дії влади, які суперечать закону, підлягають відповідальності та контролю з боку суспільства та незалежних інституцій. Такий механізм гарантує, що влада служить інтересам суспільства, а не власним амбіціям чи корупційним схемам.

Правова держава є запорукою прозорості та відповідальності влади перед суспільством, оскільки вона ґрунтується на принципах законності, рівності перед законом та верховенства права. Це означає, що влада зобов'язана діяти в рамках закону, а її дії та рішення повинні бути обґрунтованими та прозорими для громадянськості. Прозорість влади передбачає доступність інформації про її діяльність та прийняття рішень для громадян. Це означає, що влада має публікувати інформацію про свою

роботу, відкрито проводити засідання та обговорення, а також забезпечувати доступ до документів та даних, що стосуються прийнятих рішень.

У практичному розумінні це означає, що кожен громадянин має право на справедливий судовий процес, недоторканність особи, свободу висловлювання своїх думок та переконань. Це також передбачає, що дії влади повинні бути обґрунтовані, а рішення, що приймаються, мають бути прозорими та доступними для громадянськості.

Виклади дають підстави дійти таких висновків громадянське суспільство та правова держава є взаємопов'язаними складовими сучасного демократичного суспільства. Громадянське суспільство виступає як осередок активних громадян, які сприяють формуванню та розвитку демократичних цінностей та принципів. У свою чергу, правова держава забезпечує, що влада підпорядкована закону, що гарантує рівність перед законом для всіх громадян. Разом вони забезпечують стабільність, справедливість та захист прав та свобод кожного індивіда у суспільстві.

Література

1. Качур В.О. Категорія «цінність» у теорії правової культури: до визначення поняття. *Право. Людина. Довкілля: науково-практичний журнал*. 2020. 11(1). С. 6-12. <https://doi.org/10.31548/law2020.01.001>
2. Кравчук В. М. Громадськість у сучасній юриспруденції: проблеми змісту та ідентифікації. *Публічне право*. 2018. № 1. С. 203-208.

* Наукова керівниця – завідувачка кафедри теорії та історії держави і права Віра Качур

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

Рада аспірантів юридичного факультету

Студентська організація юридичного факультету

Студентський науковий гурток
«Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

09 травня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 09 травня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 215 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**